

MADÁRTANI ADATOK A PELLÉRDI-HALASTAVAKRÓL

Papp J. László

A Pécestől DNy-ra, mintegy 4 km-re fekvő, mesterséges halastavakon eddig is számosan végeztek madártani megfigyeléseket. Köztük HORVÁTH LAJOS nevét kell kiemelnem, aki az 1943—44-es években, majd később is rendszeres megfigyeléseket és gyűjtéseket végzett a területen, és a Pellérdi-halastavak madarairól nagyobb madártani dolgozatot írt (HORVÁTH, 1945).

A tavak a Nyugati-Mecsek és a Baranyai-dombság közt fekvő, a Pécsi-vizet kétoldalt kísérő lápréteket szakítják meg, így azokkal természetes egyiséget alkotnak. A tavak nyugati végtöltéséhez közel, kis, mocsaras természetes tó van, mellette pedig elhanyagolt legelő. A terület ökológiai viszonyai a tavak közelében létesített víztároló és a nyártelepítések ellenére is csak kevésbé változtak az utóbbi években, így ami a környezeti tényezőket illeti, egyebekben HORVÁTH (1945) dolgozatára szeretnék hivatkozni.

1964. szeptember 26-a és 1969. november 8-a között 56 alkalommal jártam a Pellérdi-halastavakon, legtöbbször az őszi és tavaszi vonulási időszakban. Ez idő alatt a területen 170 madárfajt figyeltem meg, melyeknek kb. 1/4-e fészkel is. Megfigyeléseim alapján azt kell mondanom, hogy a Pellérdi-halastavak nyári képe néhány, hazánkban ritkán költő madárfaj (*Circus pygargus*, *Acrocephalus paludicola*) itteni, illetve környékbeli fészkelését leszámítva, nem mutat különlegeset. A korábbi években az *Oxyura leucocephala* kétszer is költött itt, nekem nem sikerült megfigyelnem. A tavaszi és különösen az őszi vonuláskor azonban a terület nagyságához viszonyítva igen fajgazdag és nagy tömegű madárvilág észlelhető itt. Télen szintén sok érdekes megfigyelésre nyílik mód, mert a téli madárvendégek mellett több olyan faj is áttelel itt, amely egyébként ősszel elvonul, mert a tavak csak a legkeményebb teleken fagnak be egészen. Az észlelt madárfajokat a következőkben rendszertani sorrendben ismertetem.

Gavia arctica L. 1964. XI. 14-én a 6. sz. tó víztükrén 1 példány.

Podiceps ruficollis Pall. A nagyobb halastavakon, de esős évek után a kis, természetes tavon is költ. Ősszel számuk a vonulókkal is szaporodik, pl. 1967. XI. 5-én az 5. sz. tavon 61-et számoltam meg. Egyes években áttelel.

Podiceps cristatus L. Bár még V. hó közepén is több párban észleltem a tavakon, fészket sohasem találtam, így fészkelésében nem vagyok biztos.

Podiceps nigricollis Brehm. A rendszeresen előforduló vöcsökfajok között ez a legritkább, nem fészkel, az utóbbi években alig láttam.

Podiceps griseigena Bodd. 1969. VIII. 29-én egy, valószínűleg sebesült, példányát láttam.

Ardea cinerea L. Ősszel gyakran 120—150 példány, de egész nyáron át is. Enyhe teleken egyes példányok esetleg áttelelnek. A közeli tarlókon is láttam.

Ardea purpurea L. 1968. V. 11-én a kis, természetes tavon 2 üres fészket találtam, később nem voltam itt, így költésében nem lehetek bizonyos.

Ardeola ralloides Scop. A kis, mocsaras tavon és a teleltetőtavak töltésein figyeltem meg egyes példányokat V., ill. VIII–IX. hónapban.

Egretta alba L. 1966. IV. 2-án 3 példány.

Egretta garzetta L. Tavasszal és ősszel, de főként nyár végén látható, legtöbb 1966. VIII. 29-én volt (7 db). A Dráva menti Szaporcán változó számban költ.

Nycticorax nycticorax L. Tavasszal és nyár végén rendszertelenül mutatkozik itt, augusztusban néha sok fiatal lehet látni, melyek valószínűleg a nagy, szaporcai telepekről származnak.

Ixobrychus minutus L. Nemcsak a tavak nádasaiban, hanem a rétság nagyobb nádoltjaiban is költ.

Botaurus stellaris L. 1944-ben még költött itt (HORVÁTH, 1945), nekem csak megfigyelnem sikerült néhány alkalommal.

Ciconia ciconia L. A tavaszi érkezéskor és az őszi gyülekezéskor a lápréteken nagy csapatok; a tavak közvetlen környékén nincs fészke.

Ciconia nigra L. 1968. VIII. 31-én 1 példány.

Platalea leucorodia L. A leeresztés alatt álló tavak sekély vizében minden nyár végén láttam 1–6 példányt.

Anser anser L. Ritkán és mindig csak néhány példányt láttam. Még IV. 6-án is megfigyeltem 1968-ban, de ebben az évben sem költött.

Anser albifrons Scop. A tavakon előforduló vetési ludakhoz képest elenyésző számban.

Anser fabalis Lath. A legnagyobb területű tavon sokszor 1000-nél is több éjszakázik a téli időszakban.

Tadorna tadorna L. 1964. XII. 13-án láttam először azt a 4 példányt a récecsapatok között, amelyek két hétig maradtak a tavakon.

Anas platyrhynchos L. Nagy számban költ a lápréteken, igen sok a fűzfákon. Ősszel összegyűlnek a nagyobb tavakon, télen sokszor 5–600-at számoltam meg.

Anas querquedula L. A halastavakon kívül a kis, mocsaras tavon és a lápréteken is költ a tőkés récénél kisebb számban. Vonuláskor 3–400-as csapatok is előfordulnak. Március legelső napjaiban érkezik, novemberben még sok van, de a nagyobb hidegek beálltával elvonul.

Anas crecca L. Rendszeresen áttelel, tavasszal április elejéig – közepéig lehet csapatokat látni. Fő átvonulási ideje itt a november, ilyenkor 3–400 (600) példány is látható.

Anas acuta L. Ritkán fordul elő, a tavaszi vonulásokon márciusban láttam néhányat (max. 8).

Anas penelope L. Inkább csak ősszel láttam, de számuk sohasem haladta meg az 50-et. 1964-ben áttelelt, legalábbis december 20-án még megfigyeltem itt.

Anas strepera L. Csak kétszer láttam, 1964. X. 10-én és 31-én vegyes récecsapatokban figyeltem meg néhányat.

Spatula clypeata L. Rendszeres átvonuló, de nagyobb csapatát egyszer sem észleltem. A kis természetes tavon 1965 májusában két alkalommal is láttam, de fészket nem találtam.

Aythya ferina L. Vonuláskor több százcsapatos csapatokat is lehet látni, enyhébb teleken mindig akadnak áttelelők is.

Aythya fuligula L. Nem tömeges, de vonuláskor mindig megfigyelhető márciusban, ill. október–novemberben.

Aythya nyroca L. A halastavakon és a kis, mocsaras tavon több párban költ, enyhe időjárás esetén át is telet. Ilyenkor néha 2–300 gyúlik össze.

Aythya marila L. Egyszerre sohasem láttam többet háromnál. Az 1964/65-ös télen áttelelő példányokat figyeltem meg.

Bucephala clangula L. Általában csak kis csapatokat láttam, itt nincs olyan jelentős szerepe a víz téli madáréletében, mint az ország nagy vizein. Csak 1965. III. 13-án volt 100 körüli számban.

Melanitta fusca L. 1964. X. 31-én 1 ♂-et láttam. 1965. XII. 13-án az itteni halászmester lőtt egy ♂-et, de mivel nem tudta miről van szó, elkallódott. Ugyanezen év telén 13-as csapatát figyelték meg.

Mergus merganser L. 1964. XII. 20-án 1 ♂.

Milvus migrans Bodd. 1966. V. 14-én, 1966. VI. 23-án (beteg halat zsákmányolt) és 1967. VIII. 29-én 1–1 példány.

Accipiter gentilis L. és *Accipiter nisus* L. Főként télen 1–1 átrepülő.

Buteo buteo L. A vonuló és a környékbeli szántókról táplálkozó ölyvek a tavak területe fölé is elkerülnek.

Buteo lagopus Pont. Rendszeretlenül előforduló, téli vendég.

Aquila pomarina Brehm. 1965. VI. 17-én a 3. sz. tó felett 1 példány.

Circus cyaneus L. Telente a láprétek felett kifejezetten gyakorinak mondható.

Circus macrourus Gm. 1965. III. 13-án 1 ♂.

Circus pygargus L. A fent leírt területhez közeli Aranyosi-réten 1964-ben két fészket találtam. Öt fióka nevelődött fel, melyeket meggyűrűztem. A kirepülés után a madarak VIII. 25-ig maradtak a területen. 1966. V. 14-én a 3. sz. tó melletti lápréten láttam 1 ♂ és egy ♀ példányát. Legközelebb VI. 23-án jártam Pellérden, ekkor nem sikerült megfigyelnem.

Circus aeruginosus L. A terület viszonylagos kicsisége ellenére minden évben több pár költ a nagyobb tavak nádasaiban, de találtam fészket a láprét mélyebb vizű területein levő nádasokban is.

Pandion haliaëtus L. 1964. IX. 26-án halászata közben figyeltem meg egyet.

Falco peregrinus Tunst. 1964. XI. 14-én madárzsákmányának tépése közben, közelről láttam egyet, majd 1964. XI. 21-én is 1 példányt.

Falco subbuteo L. 1966. V. 13-án és 1969. IV. 10-én 1–1 példány.

Falco columbarius L. 1964. X. 24-én 1 példány.

Falco tinnunculus L. A tavak töltésein és a lápréteken álló fákön minden évben költ 1–4 pár. Általában egyes példányok áttelelnék.

Perdix perdix L. A tavak töltésein és a közeli szántókon figyeltem meg. A környéken újra szaporodóban van.

Coturnix coturnix L. A tavak szomszédságában levő szántókon hallottam a hímek hangját.

Phasianus colchicus L. A gyakori vadászatok ellenére egész évben nagy számban fordul elő. Fészket töltés oldalában és nyárerdőben találtam.

Rallus aquaticus L. A tavak sűrű gyékényszegélyében és a nádasokban közönséges. 1966-ban még XII. 23-án is megfigyeltem, és esetleg 1964-ben is voltak áttelelő példányok.

Porzana parva Scop. 1944-ben HORVÁTH költve találta itt, nekem csak megfigyelnem sikerült. Valószínűleg itt költőfaj.

Porzana porzana L. Főleg a lápréteken költ. A tavakon a csatornák dús növényzetű szélein láttam.

Gallinula chloropus L. Gyakori költő a tavakon. Március közepén már itt van, és november elejéig-közepéig látható.

Fulica atra L. Nagy számban költ. A tavakon és a környékükön fészkelő párok számát kb. 50-re becsülöm. Ősszel félezernél is több lehet. Később számuk megfogyatkozik, de a legszigorúbb telek kivételével 20–50 egyed áttelepülését állapítottam meg.

Vanellus vanellus L. A réteken több pár költ.

Squatarola squatarola L. 1966. XI. 5-én és 1969. VIII. 29-én 2–2 példányt láttam.

Charadrius hiaticula L. A leeresztett tavak száradó iszapján VIII. hó végétől IX. hóig jellegzetes, 10–20-at figyeltem meg egyszerre.

Charadrius dubius Scop. 1967. IX. 13-án a 6. sz. tó iszapján 12 db-ot számoltam össze.

Numenius arquata L. Vonuláskor többször, de mindig csak 1–2 példányt láttam.

Limosa limosa L. Rendszeresen, 20–50-es csapatokban vonul át március–áprilisban, ill. augusztus–szeptemberben. A lápréten hiába számítottam költésére.

Limosa lapponica L. 1964. X. 31-én 1 példány.

Tringa erythropus Pall. Főleg őszi mozgalma jelentős. A leeresztett tavak iszapján esetenként több száz példány.

Tringa totanus L. A füstös cankóénál kisebb számban. Bár április–májusból is sok megfigyelésem van a környékbéli nedves rétekről, fészkelve nem találtam.

Tringa stagnatilis Bechst. 1966. VIII. 24., 1968. VIII. 29. és 1969. VIII. 21-én ismertem fel e fajhoz tartozó példányokat, de ugyanekkor a másik öt *Tringa*-fajt is láttam.

Tringa nebularia Gunn. A leeresztett tavak sekély vizében és iszapon láttam a VIII–IX. hónapban kis csapatait. Később és tavasszal nem sikerült megfigyelnem.

Tringa ochropus L. Nem a legtömegesebb, de a Pellérdi-tavak leggyakoribb cankófaja. Január–február kivételével az év minden hónapjában látható, tavasztól augusztusig nászruhában. Számuk persze változó, a nyári hónapokban és decemberben csak néhány példány marad. Költését valószínűtlennek tartom.

Tringa glareola L. IV. és VIII–IX. hónapokban figyeltem meg itt. A legtöbb VIII. hó végén van.

Actitis hypoleucos L. Főként ősszel, de 1966. VI. 23-án is megfigyeltem a száradó tófenéken és a csatornák oldalában. IX. hó közepéig marad.

Gallinago media Lath. 1968. VIII. 31-én 1 közelről elrepülő példány.

Gallinago gallinago L. A tavakat É-on határoló réteken költ, de költését a rétség más helyein is feltételezem. Vonuláskor néha több száz példány látható. Enyhe teleken is lehet látni.

Lymnocyptes minimus Brünn. 1965. IV. 17-én és 1968. XI. 8-án 1–1 példány.

Crocethia alba Pall. Ősszel az iszapon más sárjáró-idomúak társaságában többször láttam egy-egy példányt, 1964. XI. 8-án hetet számoltam össze.

Calidris minuta Leist. Valószínűleg több fordul elő, mint amennyit észleltem. A IX. hó elejétől a X. hó végéig terjedő időben láttam kis csapatait, legtöbbit (kb. 50) 1964. X. 31-én.

Calidris alpina L. Több száz as csapatokban vonul át.

Calidris testacea Pall. Ezt a fajt sokáig elnéztem. Az utóbbi őszykőn VIII. hó végén, IX. hónapban láttam néhányat.

Philomachus pugnax L. 20 – 40-es csapatait még májusban is megfigyeltem. Az iszapon már VIII. hó végén megjelenik. Nem olyan tömeges, mint némelyik cankófaj, 100 – 150 volt a legtöbb, amit egyszerre láttam.

Stercorarius pomarinus Temm. 1964. XI. 11-én az egyik tó halágyából egy immat. példány halat evett. A halászok közeledtére sem repült el, és egyikük rúddal elütötte szárnyát. A madár a pécsi állatkertbe került, ahol DELI MÁTYÁS segítségével megmértem. Szárny: 365 mm; farok (középső faroktoll): 149 mm; csőr: 42 mm; csüd: 65 mm(!). A madár az 1964/65-ös télen elpusztult.

Larus canus L. Dankasirályok közt láttam néhányat. 1964-ben innét került egy a pécsi állatkertbe. Ezt a példányt állítólag dolmányos varjú ütötte le.

Larus argentatus Pont. Az őszi hónapokban többször láttam főleg immat. egyedeket, de max. 4 példányt.

Larus ridibundus L. Bár költési időben és hideg teleken számuk erősen csökken, állandóan látható. Őszi vonulásakor a több ezres szám sem ritka.

Larus minutus Pall. Elég sokszor láttam VIII. hótól a XI. hónapig, de még 1968. I. 28-án is 1 példányt.

Chlidonias hybrida Pall. 1967. IX. 13-án 3 példány.

Chlidonias leucopterus Temm. 1965. V. 8-án és 14-én, 1968. V. 11-én kormos szerkők között több példány.

Chlidonias niger L. Tavasszal május közepéig, ősszel VIII – IX. hónapban gyakran száznál is több látható.

Sterna hirundo L. 1966. VI. 23-án 2 példány.

Columba oenas L. 1965. XII. 13-án a tóparti égerekre szállt 35 – 40 példány.

Columba palumbus L. A lápréteken néhány pár költ, a tavak területe felett átrepülő példányok.

Streptopelia turtur L. A rétek magasabban fekvő helyein álló tövises cserjésekben és nyárerdőben találtam költve.

Streptopelia decaocto Friv. Néhány pár költ a területen.

Cuculus canorus L. Többször megfigyeltem nádirigó által felnevelt fiókát.

Athene noctua Scop. A tavaktól néhány km-re költve találtam.

Asio otus L. A lápréteken minden évben 1 – 2 párban költ.

Apus apus L. Érkezésekor és elvonulásakor fecskék közt láthatók a tavak felett.

Alcedo atthis L. Őszi és téli napokon figyeltem meg: 1967. IX. 13-án kettőt, 7 egyéb alkalommal egyet-egyet.

Merops apiaster L. Főként a fiókák kirepülése után táplálkoznak a láprétek felett a környéken költő madarak.

Coracias garrulus L. Átrepülő példányok.

Upupa epops L. A közeli legelőn lehetett megfigyelni.

Picus viridis L., *Dendrocopos major* L. A töltések fáin fordultak elő.

Galerida cristata L. A tavakat elválasztó országút mellett költő faj.

Alauda arvensis L. A Mecsek-aljai réten szigetszerűen található kaszálón és a környező földeken fészkel. Ősszel sokáig marad, 1965/66 telén áttelelő példányokat láttam.

Hirundo rustica L., *Delichon urbica* L. A tavak víztükre felett sok vadászik különféle rovarokra.

Corvus cornix L. Egész éven át jellemzően nagy számban van a területen. A láprétek füzein és a nyárfasorokban 8 – 10 pár költ.

Corvus frugilegus L. VIII. hó végétől a költési időig látható itt, télen több ezres csapatokban.

- Coloeus monedula* L. Vetési varjakkal vegyes csapatokban.
- Pica pica* L. Rekettyefüzeken és a tövises cserjésekben, valamint az egyik tó töltésén is költött, sok párban. Ősszel – tavasszal 20 – 25-ös csapatokban, állva is láttam.
- Garrulus glandarius* L. Sokszor láttam a töltések fáin.
- Parus major* L., *Parus caeruleus* L. Egyik sem fészkel a területen, télen vegyes csapatokban a nádasokban is.
- Aegithalos caudatus* L. A területen ritkán fordultak elő kóborló példányok.
- Remiz pendulinus* L. Az utóbbi években a láprétek füzein 1 – 2 pár költ.
- Troglodytes troglodytes* L. X – III. hó között a tavak gyékényszegélyében, nádasaiban és a lápréteken közönséges.
- Turdus viscivorus* L. Télen a fenyőrigónál lényegesen kisebb számban.
- Turdus pilaris* L. Nagy, néha ezres csapatok vonulnak, telelnek, és a láprétek cserjéseinek bogyótermésével táplálkoznak. Egyes példányok IV. hó elejéig-közepéig láthatók.
- Turdus iliacus* L. 1967. XI. 5-én fenyőrigókkal vegyes csapatban láttam, majd 1969. XI. 8-án 2 magányos példányt.
- Turdus philomelos* Brehm, *Turdus merula* L. Az őszi – téli hónapokban a töltések és a rétek cserjéseiben lehet látni néhányat.
- Oenanthe oenanthe* L. Az egyik tavakhoz közeli dűlőút mellett felhalmozott kőrakásban költött 1 pár.
- Saxicola torquata* L. Fészket ugyan nem találtam, de az országút mellett és a Pécsi-víz gazos töltésén rendszeresen több pár tartózkodott.
- Saxiola rubetra* L. A láprét jellegzetes madara, ősszel a töltések bokrain is előfordul.
- Luscinia megarhynchos* Brehm. A tavak Ny-i végtöltésén túl fekvő bokros nyárerdőben 1 – 2 költőpár akad. Augusztusban a Pécsi-víz töltésének bodzái gyakori.
- Erithacus rubecula* L. Csak télen látható itt, de minden évben áttelel néhány példány.
- Locustella naevia* Bodd. HORVÁTH (1945) költve találta. Főként a tavakat É-on határoló réten lehet 1 – 2 hím hangját hallani költési időben.
- Locustella luscinioides* Savi. A terület nádasainak közönséges költő faja. Először IV. hó első napjaiban lehet a hím hangját hallani.
- Acrocephalus arundinaceus* L. A területen mindenfelé gyakori költőfaj.
- Acrocephalus scirpaceus* Herm. A tavi nádasokban költ.
- Acrocephalus palustris* Bechst. Az egész területen fészkel, de leggyakoribb tavakat É-on határoló lápréten és a Pécsi-víz övező csalánosban.
- Acrocephalus schoenobaenus* L. A lápréteken a sásosok jellegzetes madara.
- Acrocephalus paludicola* Vieill. Először HORVÁTH (1948) találta itt költve. Kevés nyári megfigyelésem alapján fészkelését az utóbbi években is valószínűnek tartom.
- Hippolais icterina* Vieill. A Pécsi-víz töltésének bokrosaiban és a nyárerdőkben több hímét hallottam. Költése bizonytalan.
- Sylvia atricapilla* L. Tavasszi – őszi vonulásakor láttam 1 – 1 példányát.
- Sylvia borin* Bodd. Egy kis ritkás, bokros nyárerdőben évről évre hallom és látom költési időben, de fészket nem találtam.
- Sylvia nisoria* Bechst., *Sylvia communis* Lath., *Sylvia curruca* L. Ősszel a láprétek és töltések bokrosaiban, főleg bodzán. Érdekes módon ilyenkor leggyakrabban kis posztátát láttam. A tavaktól távolabb eső mezőgazdasági területeken a mezei poszáta közönséges költőfaj.

Phylloscopus trochilus L., *Phylloscopus collybita* Vieill., *Phylloscopus sibilatrix* Bechst. Tavasz – őszi vonulások idején a láprét és a töltések füzein gyakoriak.

Muscicapa striata Pall. Őszi vonuláskor a töltések bokrain és fáin, ill. a nyárasokban figyeltem meg néhányat.

Prunella modularis L. 1964. XI. 21-én a teleltetőtavak melletti bokrokban láttam több egyedét.

Anthus pratensis L. Főként tavasszal, igen nagy csapatokban. Az elsőket március elején lehet látni, utolsó tavaszi megfigyelési dátum 1965. IV. 17. Ősszel IX – X. hónapban vonulnak át, legkésőbbi őszi dátum 1966. XI. 21. (150 példány).

Anthus campestris L. A legelőt a mellette levő szántóktól elválasztó dűlőút mentén láttam két ízben.

Anthus spinoletta L. Télen a töltések oldalainak jellegzetes faja. Egyesével láttam, mindig csak néhányat, de egyáltalán nem ritka itt XI. és III. hó között. Még 1966. IV. 2-án is láttam hármat.

Motacilla alba L. A szikkadt iszapon és a töltések oldalában vonuláskor igen sok van. Ősszel XI. hó közepéig látható.

Motacilla flava L. A láprétek megfelelő helyein költ. Már III. hó végén itt van, és X. hó közepéig marad.

Lanius excubitor L. 1964. XII. 15-én és 1967. XI. 5-én 1 – 1 példány.

Lanius minor GM. Csak átrepülő példányok.

Lanius collurio L. A Pécsi-víz menti bokrosokban és a rét tövises cserjéseiben találtam egy-két fészket.

Sturnus vulgaris L. Ősszel, hatalmas csapatai néha a nádasokban éjszakázhatnak (pl. 1964. IX. 26-án legalább 10 000), egyébként csak átrepülő faj a területen. Utolsó csapatait XI. hó közepén lehet látni.

Passer domesticus L. A leeresztett tavak száraz iszapján is láttam.

Passer montanus L. Sok költ fűzfákban.

Chloris chloris L. Télen vegyes pintyecsapatokban igen sok. A töltések bokrosaiban talán költ is.

Carduelis carduelis L. Az országút menti fákon láttam néhány fészket. Télen a töltések és a láprétek kőrőin.

Carduelis spinus L. A tavak töltésein álló égereken gyakran előfordulnak kisebb csapatai a X – XII., ill. a III. hónapban.

Carduelis cannabina L. Csak télen láttam itt, kisebb-nagyobb csapatokban.

Serinus serinus L. Nem költ, de előfordul a területen. Enyhe teleken áttelelő példányokat is észleltem.

Carduelis flavirostris L., *Carduelis flammea* L. 1967. XII. 23-án a tavak mellett láttam e fajokhoz tartozó egyedeket száraz kőrőkon.

Pyrrhula pyrrhula L. 1964. XI. 24-én 1 nőtény a 3. sz. tó töltésén álló kőénybokrokban.

Fringilla coelebs L. Gyakran láttam telente, de mindig csak néhányat.

Fringilla montifringilla L. Igen nagy csapatokban figyeltem meg néhány-szor, gyakran láttam más pintyfélék társaságában.

Emberiza citrinella L. Csak őszi – téli időben látható itt, főleg az országút mellett.

Emberiza calandra L. A legelőn és a viszonylag száraz réten költését feltételezem. 80 – 100-as csapatokban telel.

Emberiza schoeniclus L. A IX. hónaptól a IV. hónapig a tavi és a réti nádasok jellegzetes madara. Költeni nem marad itt.

Plectrophenax nivalis L. 1964. XI. 14-én egy fáradt hím példányát figyelt meg az egyik töltésen.

Végül közölném azoknak a madárfajoknak a listáját, melyeket másoknak már sikerült megfigyelnie a Pellérdi-tavakon, de én nem észleltem a megjelölt időszakban.

Ezek: *Phalacrocorax carbo* L., *Oxyura leucocephala* Scop. (1949. és 1958-ban költött (MIKOLÁS, 1954; GERÉBY, 1964), *Milvus milvus* L., *Aquila clanga* L., *Haliaeetus albicilla* L., *Grus grus* L., *Crex crex* L., *Recurvirostra avosetta* L. és *Asio flammeus* Pont.

Irodalom – Literatur

- Chernel I. (1899): Magyarország madarai, különleg estekintettel gazdasági jelentőségükre. Budapest, I. 187. p., II. 830. p.
- Geréby Gy. (1964): Ruddy Duck at Pellérd. Aquila. LXIX – LXX. 258. p.
- Geréby Gy. (1968): Gulipán a pellérdi halastónál. Aquila. LXXV. 286. p.
- Horváth L. (1945): A pellérdi halastavak madárfaunája. Pécs. Dunántúli Tudományos Intézet, 6. sz. 20. p.
- Horváth L. (1948): A csíkosfejű nádiposzáta fészkelése Baranyában. Aquila. LV – LVIII. 255. p.
- Horváth L. (1955): Madártani vizsgálatok a tüsképusztai halastavakon. Állatt. Közl., XLIV. 49 – 59. p.
- Keve A. & tsai. (1958): Aves. (in: Székessy: Magyarország Állatvilága, Fauna Hungariae. XXI. 1 – 12. p.
- Keve A. (1960): Magyarország madarainak névjegyzéke. A Madártani Intézet kiadványa. Budapest, 89. p.
- Keve A. (1968): Aythynae és Merginae-fajok előfordulása és vonulásuk évi ciklusai a Balatonon. Aquila. LXXV. 21 – 44. p.
- Mikolás K. (1954): *Oxyura l. leucocephala* – Ruddy Duck – in Southern Transdanubia. Aquila. LV – LVIII. 276 – 277. p.
- Pátkai I. (1947): Ragadozó madaraink. Nimród Kiskönyvtár, Budapest, – pp.
- Peterson, R. – Mounfort, G. – Hollom, P. A. D. (1965): Die Vögel Europas. Hamburg – Berlin, 6. Aufl., 415. p.
- Schmidt, E. – Sterbetz, I. (1968): Daten zum Entenzug auf zwei Natronseen der ungarischen Pußta. Beihefte der Vogelwelt, Heft 2, 47 – 51. p.
- Sterbetz I. (1968): Vadrécek környezetvizsgálata a kardoskúti természetvédelmi területen. Aquila. LV – LVIII. 255. p.

Ornithologische Angaben über die Fischteiche von Pellérd

Dr. J. László Papp

Verfasser besuchte 56mal zwischen 1964 – 1969, insbesondere in der Zugperiode im Herbst und Frühjahr die im südöstlichen Teil Transdanubiens (Westungarn) gelegenen Fischteiche von Pellérd. In seiner Abhandlung werden die Ergebnisse seiner Beobachtungen zusammengefaßt. Er konnte im Bereich der Teiche insgesamt 170 Vogelarten beobachten. Von den brütenden Arten ist die Wiesenweihe (*Circus pygargus*) zu erwähnen, auf deren zwei Nester er im Jahre 1964 gestoßen ist. In diesen wurden fünf Jungvögel aufgezogen. Der Seggenrohrsänger (*Acrocephalus paludicola*) wurde in diesem Gebiet brütend zuerst von HORVÁTH (1948) angetroffen. Aufgrund der Beobachtungen hält Verfasser die Brut der erwähnten Vogelart auch in den obigen Jahren für wahrscheinlich.